

การพัฒนาคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

The development of a Learning Resource Management Manual within
Educational Institutions under the Office of Kamphaeng Phet Secondary
Education Service Area

ชัยวัฒน์ จันทรหอม¹ พิมพกา ธรรมสิทธิ์² ชัชภูมิ สีชมภู³

Chaiwat Junhom, Phimpaka Thammasit, Chatphum Sichomphoo

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา พัฒนาคู่มือ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 32 คน และครู 308 คน รวม 340 คน ระยะที่ 2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 11 คน ระยะที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 8 คน และครู 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสรุปรายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ส่วนผลการพัฒนาคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำนำ สารบัญ คำชี้แจง ส่วนที่ 2 เนื้อหาประกอบด้วย บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ความหมาย ความสำคัญ ประเภท ประโยชน์ นิยามศัพท์และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง บทที่ 2 แนวคิดการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ส่วนที่ 3 บรรณานุกรมภาคผนวก และประวัติย่อของผู้เขียน และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรทั้ง 7 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนาคู่มือ; การบริหารแหล่งเรียนรู้

Received: 2023-05-08 Revised: 2023-05-18 Accepted: 2023-05-21

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Education Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: chaiwat.yim1234@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Phimpaka@live.ur.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Chatphum.Sri @live.ur.ac.th

Abstract

This research article aims to study the problem conditions, develop and evaluate the appropriateness of the manual for managing learning resources within schools under the Kamphaeng Phet Secondary Educational Service Area Office. Samples consisted of: phase 1 32 school administrators and 308 teachers, totaling 340 people; phase 2 the target group of 11 experts; phase 3 the target group of 8 school administrators and 8 teachers. The research tools were questionnaires and meeting recordings. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation and content analysis.

The results of the research showed that the condition of learning resource management problems within educational institutions under the Office of Kamphaeng Phet Secondary Educational Service Area was with the overall picture at the moderate level: ranking from the most to the least, the summary report including improvement and development of the learning resource management, its evaluation and follow up, and its planning. As a result, there was a manual. There are three components: Part 1 Introduction, contents, explanations; Part 2 Chapter 1: Knowledge about learning resources within educational institutions with background and importance, objectives, meanings, types, benefits, definitions, terminology and roles and responsibilities of educational institutions, related persons, Chapter 2: Concepts of learning resource management within educational institutions, and Part 3 Appendix Bibliography and a brief biography of the author, and the results of the evaluation of the appropriateness of the manual for managing learning resources within educational institutions under the Office of Kamphaeng Phet Secondary Education Service Area. The overall picture of all seven aspects was at the highest level.

Keywords: development manual; management of learning resources

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันวิทยาการต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้จะหยุดอยู่เพียงการศึกษาในรั้วโรงเรียนเท่านั้นไม่ได้ ทุกคนจะต้องศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ดังนั้นแหล่งเรียนรู้ต่างๆ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้บุคคลสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศ ดังนั้นในการปฏิรูปการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ระบุการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564: 147) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษา กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 19) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้กำหนดทิศทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเป้าประสงค์ในการบริหารงาน กล่าวว่า ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 นำไปพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันสู่สากล จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องตระหนักเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร, 2565: 44)

การบริหารสถานศึกษาปัจจุบันเน้นการบริหารคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการบริหารแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษามีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 38) สอดคล้องกับสูตรรัตน์ งามวิสัย (2561: 53) สรุปว่า แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนเป็นขั้นตอนที่มีการกำหนดนโยบายแผนโครงการก่อนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามแผนงานเป็นปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการที่วางไว้ การตรวจสอบเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายจากที่ได้กำหนดไว้ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง (พุทธศักราช 2552-2561) ไว้ว่า สถานศึกษาทุกระดับต้องพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 22) สอดคล้องกับปรีชา บุญอินทร์ (2562: 23) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนของผู้เรียนและเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและชุมชนที่จะต้องร่วมมือกันสำรวจ แสวงหา จัดหา จัดสร้างแหล่งเรียนรู้ขึ้นอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ประกอบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และจัดทำคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และนักเรียนในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาและการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อพัฒนาคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Method) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นการบริหารแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการ

บริหารคุณภาพ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการสรุปรายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้

1.2 ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรจำนวน 32 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน ครูจำนวน 1,382 คน รวมทั้งหมด จำนวน 1,414 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และครูจำนวน 340 คน ได้มาโดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร ยามาเน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยในวัตถุประสงค์ของข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 11 คน ได้มาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection)

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยในวัตถุประสงค์ของข้อที่ 3 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คนและครูจำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามขนาดของโรงเรียน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรจำนวน 32 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

สิงหาคม 2565-พฤษภาคม 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถามใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) 4 ด้าน ประกอบด้วย 1.ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2.ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ 3.ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ 4.ด้านการสรุปรายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

2.2 แบบบันทึกการประชุมกลุ่มใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของกลุ่มเป้าหมาย และตอนที่ 2 เป็นกรอบประเด็นคำถามโดยนำสภาพปัญหาเป็นประเด็นเพื่อจัดทำคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

2.3 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 สอบถามความเหมาะสมของคู่มือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา

ด้านรูปแบบ ด้านการใช้ภาษา ด้านการออกแบบ ด้านรูปเล่ม ด้านประโยชน์จากการนำคู่มือไปใช้และด้านความเป็นไปได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2566 ได้ข้อมูลกลับคืนมา ร้อยละ 100

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยการใช้สัมภาษณ์หรือการประชุมกลุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการประชุมกลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในวันที่ 24 มีนาคม 2566 และปรับปรุงแก้ไขร่างคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาดำเนินการดังนี้

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์เนื้อหา

4.2 ข้อมูลจากการประชุมกลุ่มนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ผนวกพร้อมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขร่างคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

4.3 ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1. การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.29	1.07	ปานกลาง	3
2. การดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.04	1.07	ปานกลาง	4
3. การตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.34	0.99	ปานกลาง	2

สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
4. ด้านการสรุปรายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.42	0.96	ปานกลาง	1
ภาพรวม	3.27	1.02	ปานกลาง	

ตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสรุปรายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการ ตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้และด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้

ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1. สถานศึกษากำหนดนโยบายและเป้าหมายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	3.57	1.07	มาก	1
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	3.31	1.08	ปานกลาง	2
3. สถานศึกษาสร้างความเข้าใจแก่คณะครู เพื่อให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	3.28	0.99	ปานกลาง	3
4. สถานศึกษาสำรวจและรวบรวมแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยมี การจัดทำภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.15	1.07	ปานกลาง	5
5. สถานศึกษามีโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน	3.17	1.04	ปานกลาง	4
รวม	3.29	1.07	ปานกลาง	

ตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายข้อสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษากำหนดนโยบายและเป้าหมายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่ง เรียนรู้ภายในสถานศึกษา และสถานศึกษาสร้างความเข้าใจแก่คณะครู เพื่อให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน

ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1. สถานศึกษาชี้แจงให้คณะครูเห็นความสำคัญของแหล่ง เรียนรู้ภายในที่ใช้ในการพัฒนานักเรียน	3.14	1.06	ปานกลาง	1

ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
2. สถานศึกษาจัดบริการให้คำแนะนำ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในแก่ครู	3.09	1.04	ปานกลาง	2
3. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีสภาพพร้อมและเพียงพอต่อการให้ครูนำแหล่งเรียนรู้มาใช้	3.01	1.07	ปานกลาง	3
4. สถานศึกษาให้ครูบันทึกการนำแหล่งเรียนรู้ภายในมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน	2.99	1.08	ปานกลาง	4
5. สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใช้และบันทึกการใช้บริการแหล่งเรียนรู้ภายใน	2.96	1.11	ปานกลาง	5
รวม	3.04	1.07	ปานกลาง	

ตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาชี้แจงให้คณะครูเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ภายในที่ใช้ในการพัฒนานักเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดบริการให้คำแนะนำ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในแก่ครู และสถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีสภาพพร้อมและเพียงพอต่อการให้ครูนำแหล่งเรียนรู้มาใช้

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน

ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1. สถานศึกษามีแผนการกำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน	3.51	0.99	มาก	1
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน	3.26	0.96	ปานกลาง	5
3. สถานศึกษามีเครื่องมือในการนิเทศติดตามที่เหมาะสมและหลากหลาย	3.29	0.99	ปานกลาง	4
4. สถานศึกษามีการนิเทศกำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในอย่างสม่ำเสมอ	3.34	0.98	ปานกลาง	2
5. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.30	0.99	ปานกลาง	3
รวม	3.34	0.99	ปานกลาง	

ตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีแผนการกำกับติดตาม

การใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการนิเทศกำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในเมื่อสิ้นปีการศึกษา

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน

ด้านการปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1. สถานศึกษานำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในมาวิเคราะห์ให้ได้ข้อมูล จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะ	3.64	0.90	มาก	1
2. สถานศึกษานำข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะมาเป็นสารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในปีการศึกษาต่อไป	3.52	0.96	มาก	2
3. สถานศึกษาเผยแพร่รายงานการใช้แหล่งเรียนรู้แก่สาธารณชน	3.31	0.94	ปานกลาง	4
4. สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายใน	3.27	0.95	ปานกลาง	5
5. สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายใน	3.35	1.00	ปานกลาง	3
รวม	3.42	0.96	ปานกลาง	

ตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษานำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในมาวิเคราะห์ให้ได้ข้อมูล จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะ รองลงมาคือ สถานศึกษานำข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะมาเป็นสารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในปีการศึกษาต่อไป และสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายใน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากการศึกษาสภาพการบริหารงานแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำข้อคำถามการประชุมกลุ่มและการจัดทำร่างคู่มือ พบว่า มีองค์ประกอบโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำนำ สารบัญ คำชี้แจง ส่วนที่ 2 เนื้อหา มี 2 บท คือ บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา บทที่ 2 แนวคิดการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ส่วนที่ 3 บรรณานุกรม ภาคผนวก และประวัติย่อของผู้เขียน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ระดับความเหมาะสมของคู่มือ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านเนื้อหา	4.53	0.50	มากที่สุด	5
2. ด้านรูปแบบ	4.42	0.49	มาก	7
3. ด้านการใช้ภาษา	4.56	0.50	มากที่สุด	4
4. ด้านการออกแบบ	4.64	0.48	มากที่สุด	1
5. ด้านรูปเล่ม	4.50	0.50	มากที่สุด	6
6. ด้านประโยชน์จากการนำคู่มือไปใช้	4.57	0.49	มากที่สุด	3
7. ด้านความเป็นไปได้	4.58	0.49	มากที่สุด	2
ภาพรวม	4.54	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการออกแบบ รองลงมาคือ ด้านความเป็นไปได้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านรูปแบบ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ คือ ด้านการสรุปรายงานผลปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ทั้งนี้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาผู้บริหารต้องส่งเสริมให้บุคลากรครูนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อบูรณาการความรู้ที่หลากหลาย ดังที่สาวิตรี บุญยพันธ์ (2563: 15) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญเป็นแหล่งที่รวบรวมองค์ความรู้อันหลากหลาย พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ที่สามารถเข้าใจได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้มีความสนุกสนานน่าสนใจ และทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ นามะพันธ์ (2563: 74) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำนำ สารบัญ คำชี้แจง ส่วนที่ 2 เนื้อหาประกอบด้วย บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ความหมาย ความสำคัญ ประเภท ประโยชน์ นิยามศัพท์และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง บทที่ 2 แนวคิดการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ส่วนที่ 3 บรรณานุกรมภาคผนวก และ

ประวัติย่อของผู้เขียน ทั้งนี้เพราะการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา จะเป็นส่วนสำคัญที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคู่มือที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสมกับบริบทของผู้ที่จะนำไปใช้ สอดคล้องกับวันไชย ไชยชนะ (2564: 17) ได้กล่าวว่า คู่มือที่ดีควรมีลักษณะในประเด็นหลักๆ ดังนี้ ด้านเนื้อหาต้องถูกต้องและครอบคลุมสาระของคู่มือนั้น ด้านการจัดลำดับข้อมูลนำเสนอเป็นขั้นตอนเข้าใจง่าย ด้านรายละเอียดของคู่มือชัดเจน เข้าใจง่าย ผู้ได้อ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ และด้านรูปแบบคู่มือสวยงามและทนต่อการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของคู่มือที่ดีตามแนวคิดของ คเชนเทพ จันทรวงศ์ (2561: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคู่มือการบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า คู่มือการบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ชื่อคู่มือ (Name), คำชี้แจง (Explanation), ความเป็นมาและความสำคัญ (Background and Signification), วัตถุประสงค์ (Objectives), ขอบเขต (Scope), คำจำกัดความ (Definition), การบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยประกอบด้วย ขั้นตอนการบริหารงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน(Planning), ขั้นตอนที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล (Evaluation), เอกสารอ้างอิง (Reference Document) และภาคผนวก (appendix)

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ระดับความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการออกแบบ รองลงมาคือ ด้านความเป็นไปได้ ส่วนด้านสุดท้ายคือด้านรูปแบบ ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรได้ระบุขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนและมีตัวอย่างการดำเนินงานจึงง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพัฒน์ ฤงพลอย (2563: 110) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสมของคู่มือโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านรูปแบบ ด้านการใช้ภาษา ด้านการออกแบบ ด้านประโยชน์จากการนำคู่มือไปใช้ ด้านเนื้อหา ด้านรูปเล่ม และด้านความเป็นไปได้ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของกิตติยา ต้อยทั้ง (2562: 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่าด้านความเหมาะสมของคู่มือการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คู่มือมีองค์ประกอบของรูปแบบชัดเจน ภารกิจและขอบข่ายงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือสามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ และรูปเล่มของคู่มือมีความเหมาะสมต่อการใช้งาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สามารถนำปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรทั้งหมด 4 ด้านที่ได้จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วยด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน มาเป็นประเด็นหลักในการพัฒนาคู่มือ จากการศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้และดูแลแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษามือถือประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำนำ สารบัญ คำชี้แจง ส่วนที่ 2 เนื้อหาประกอบด้วย บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ความหมาย ความสำคัญ ประเภท ประโยชน์ นิยามศัพท์และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง บทที่ 2 แนวคิดการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ส่วนที่ 3 บรรณานุกรมภาคผนวก และประวัติย่อของผู้เขียน ทั้งนี้เพราะการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ระดับความเหมาะสมของคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยได้คู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดควรนำคู่มือการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในไปใช้ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ตลอดจนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารแหล่งเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติยา ต้อยทั้ง. (2562). **การพัฒนาคู่มือการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อยอำเภอแม่สอดจังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คเชนเทพ จันทรวงศ์. (2561). **การพัฒนาคู่มือการบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณัฐพัฒน์ อุบลอย. (2563). การพัฒนาคู่มือการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เบญจวรรณ นามะพันธ์. (2563). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปรีชา บุญอินทร์. (2562). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วันไชย ไชยชนะ. (2564). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนปัว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุดารัตน์ งามวิสัย. (2561). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตร่มเกล้าฉนวนมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สาวิตรี บุญยพันธ์. (2563). แนวทางการบริหารการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเขตอำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. พิมพ์ครั้งที่ 1. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.